

Sygnaliści a RODO

O czym należy pamiętać podczas wdrażania w organizacji ustawy o ochronie sygnalistów w kontekście przepisów o ochronie danych osobowych?

Dowiesz się...

[Kim są sygnaliści? →](#)

[Jakie są najważniejsze obowiązki pracodawców związane z wewnętrznym zgłaszaniem naruszeń →](#)

[O ochronie danych osobowych w ustawie o ochronie sygnalistów →](#)

[Na czym polega obowiązek informacyjny →](#)

[Jaka jest wymagana wewnętrzna dokumentacja dot. ochrony danych osobowych →](#)

[Jakie podmioty mogą obsługiwać zgłoszenia sygnalistów →](#)

Kim są sygnaliści?

Uwaga!

Przepisy ustawy o ochronie sygnalistów należy stosować także do osób zgłaszających naruszenia prawa przed nawiązaniem stosunku pracy lub po jego ustaniu. Dotyczy to także innych stosunków prawnych stanowiących podstawę świadczenia pracy bądź usług lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym lub na rzecz tego podmiotu.

Ustawa o ochronie sygnalistów wskazuje, że sygnalistą jest każda osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą.

Podmioty, które będą uznawane za sygnalistów, czyli osoby uprawnione do dokonywania zgłoszeń, to w szczególności:

- pracownicy,
- pracownicy tymczasowi,
- osoby świadczące pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej,
- przedsiębiorcy,
- prokurenci,
- akcjonariusze lub wspólnicy,
- członkowie organu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
- osoby świadczące pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej,
- stażyści,
- wolontariusze,
- praktykanci.

Najważniejsze obowiązki pracodawców związane z wew. zgłaszaniem naruszeń

Do stosowania przepisów ustawy o ochronie sygnalistów będą zobowiązani wszystkie podmioty prawne z sektora prywatnego oraz publicznego, zatrudniające co najmniej 50 osób (z pewnymi wyjątkami).

Już w ciągu 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy podmioty prawne będą zobowiązane do:

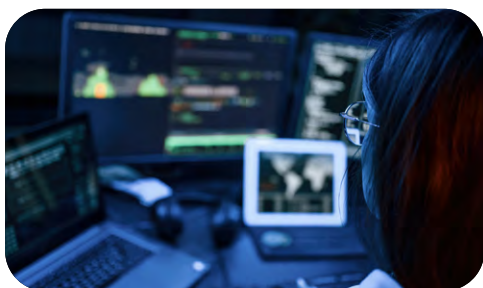
- ustalenia wewnętrznych procedur dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych,
- określenia i wdrożenia kanałów przekazywania zgłoszeń wewnętrznych przez sygnalistę (powinny obejmować co najmniej możliwość dokonywania zgłoszeń ustnie: w tym telefonicznie lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, lub pisemnie: w postaci papierowej lub elektronicznej),
- prowadzenia rejestru zgłoszeń wewnętrznych.

Uwaga!

Ustawa przewiduje karę grzywny za brak ustanowienia procedury zgłoszeń wewnętrznych lub ustanowienie jej z istotnym naruszeniem przepisów wynikających z ustawy o ochronie sygnalistów.

Ochrona danych osobowych w ustawie o ochronie sygnalistów

Ustawa o ochronie sygnalistów reguluje również kwestie ochrony danych osobowych sygnalistów.

Zakaz ujawniania danych sygnalisty

Ustawa wskazuje, że dane osobowe sygnalisty pozwalające na ustalenie jego tożsamości, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom, chyba, że za wyraźną zgodą sygnalisty.

Zakaz ujawniania danych osobowych nie dotyczy sytuacji, w której ujawnienie tożsamości jest działaniem koniecznym i proporcjonalnym w związku z prowadzonym postępowaniem wyjaśniającym lub przygotowawczym przez organy publiczne lub w celu zagwarantowania prawa do obrony osobie, której dotyczy zgłoszenie.

Zasada minimalizacji danych

Podmiot prawny po otrzymaniu zgłoszenia naruszenia prawa przetwarza dane osobowe w zakresie niezbędnym do przyjęcia zgłoszenia lub podjęcia ewentualnego działania następczego.

Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrywania zgłoszenia, nie powinni być zbierane, a w razie ich przypadkowego zebrania powinny być niezwłocznie usunięte – w ciągu 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.

Okres przetwarzania danych

Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem pracodawca przechowuje przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym przekazano zgłoszenie zewnętrznie do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych lub zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

Obowiązek informacyjny

Zgodnie z RODO, administrator danych ma obowiązek poinformować osoby, których dane dotyczą, o zasadach przetwarzania ich danych osobowych.

Obowiązek dotyczy zarówno osób, od których administrator bezpośrednio pozyskał dane osobowe, jak i osób, których dane pozyskał w sposób pośredni.

W kontekście realizacji obowiązków wynikających z ustawy o ochronie sygnalistów, administrator powinien spełnić obowiązek informacyjny wobec:

- osoby zgłaszającej naruszenie prawa (**sygnalisty**),
- osoby, której dotyczy zgłoszone naruszenie prawa (osobę wskazaną jako **dokonującą naruszenia**),
- innych osób, które mają wiedzę na temat naruszenia (**świadkowie i osoby pokrzywdzone**).

Obowiązek informacyjny c.d.

Podmioty prawne, które zostaną objęte nowymi przepisami dotyczącymi ochrony sygnalistów, będą zobligowane do opracowania klauzul informacyjnych, które zostaną następnie przekazane podmiotom danych.

Dane osobowe osób pokrzywdzonych, świadków oraz osób, których działania dotyczą zgłoszenia, co do zasady będą pozyskiwane od sygnalisty, który dokonuje zgłoszenia. Administrator w zakresie poinformowania tych osób będzie musiał spełnić obowiązek informacyjny wskazany w art. 14 ust. 1 i 2 RODO.

Zakaz

Należy jednak pamiętać, że ustawa o ochronie danych osobowych wskazuje, że administrator jest zwolniony z obowiązku informowania o źródle pochodzenia danych podczas spełniania obowiązku informacyjnego oraz w sytuacji, gdy podmiot realizuje prawo dostępu do danych osobowych.

Zwolnienie to nie dotyczy sytuacji, w której sygnalista świadomie zgłosił fałszywą informację będącą przedmiotem zgłoszenia lub informację, która według jego wiedzy nie stanowiła informacji o naruszeniu prawa.

Rodzaj przetwarzanych danych osobowych

Dane osobowe, które mogą być przetwarzane w związku ze zgłoszeniem to:

- imię, nazwisko czy dane kontaktowe, ale także szereg innych informacji, które zostaną wskazane w zgłoszeniu czy w ramach postępowania wyjaśniającego, może to obejmować również:
- dane dotyczące wyroków skazujących i czynów zabronionych oraz
- szczególne kategorie danych osobowych, w tym dane ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz dotyczące zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej.

Uwaga!

Warto już wcześniej przygotować odpowiednie klauzule informacyjne, ponieważ administrator, w zakresie osób, od których bezpośrednio uzyskał dane osobowe (sygnaliści), jest zobowiązany do spełnienia obowiązku informacyjnego już w momencie ich pozyskania od osoby, której dane dotyczą.

W przypadku sygnalisty będzie to moment przyjęcia zgłoszenia.

Wewnętrzna dokumentacja dot. ochrony danych osobowych

Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o ochronie sygnalistów jest odrębnym procesem przetwarzania danych osobowych. Powinna ona zostać uregulowana w wewnętrznej dokumentacji podmiotu prawnego z zakresu ochrony danych osobowych.

Rejestr czynności przetwarzania

Administrator powinien uwzględnić nowy proces przetwarzania danych związany z wewnętrznym zgłaszaniem naruszeń w rejestrze czynności przetwarzania danych osobowych.

Rejestr ten powinien zawierać informacje o celach przetwarzania, kategorii osób i danych, które są przetwarzane, podmiotów przetwarzających dane oraz okresy przechowywania. Ważne jest również uwzględnienie informacji o przekazywaniu danych do państw trzecich oraz zastosowanych środków technicznych i organizacyjnych w celu ochrony danych.

Analiza ryzyka

Podmiot prawny powinien również przeprowadzić analizę ryzyka dla nowego procesu, aby zidentyfikować potencjalne obszary narażone na naruszenia ochrony danych osobowych. Przeprowadzona analiza pozwoli administratorowi dobrać odpowiednie środki organizacyjne i techniczne, które zabezpieczą przetwarzane dane osobowe.

Ocena skutków dla ochrony danych

Zgodnie z komunikatem Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych systemy służące do zgłaszania nieprawidłowości (whistleblowing) zostały wskazane w wykazie rodzajów operacji przetwarzania danych osobowych wymagających przeprowadzenia oceny skutków przetwarzania dla ich ochrony (DPIA). Oznacza to, że przed rozpoczęciem przetwarzania administrator powinien przeprowadzić DPIA.

Podmioty obsługujące zgłoszenia sygnalistów

Ustawa o ochronie sygnalistów wskazuje, że przyjmowanie zgłoszeń wewnętrznych może być obsługiwane albo wewnętrznie (przez wyznaczoną do tego celu osobę lub jednostkę organizacyjną), albo zewnętrznie przez osobę trzecią.

W każdym przypadku podmiot obsługujący zgłoszenie, zapewniając brak konfliktu interesów i niezależność, powinien zagwarantować niezbędny poziom ochrony danych osobowych zgodnie z RODO.

Wewnętrzna obsługa zgłoszeń

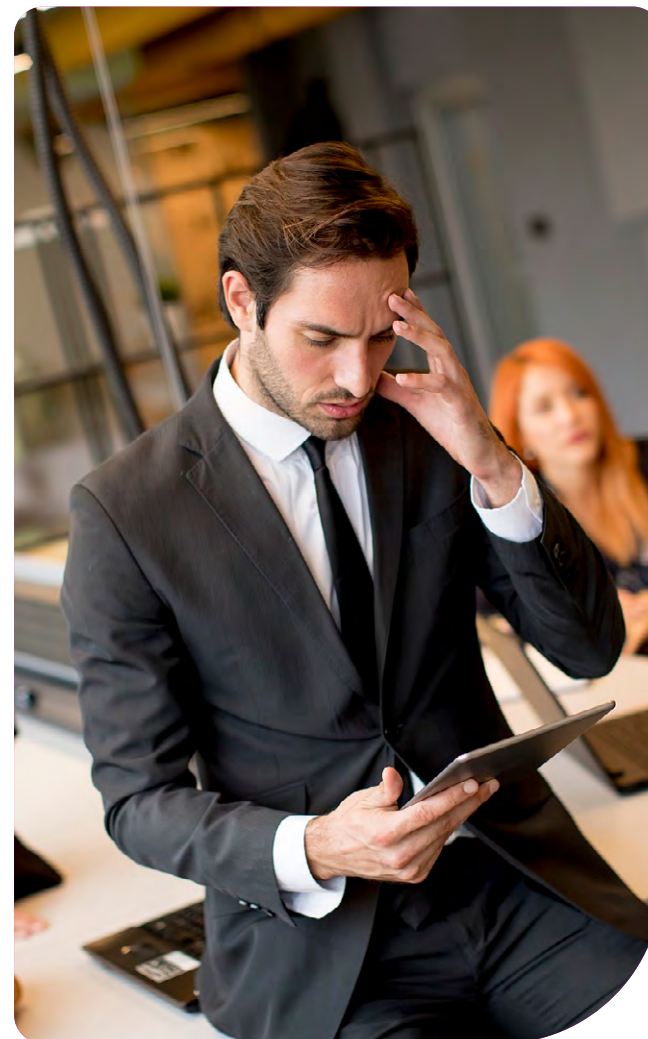
Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych oraz przetwarzania danych osobowych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie podmiotu prawnego, zobowiązane do zachowania tajemnicy. Zobowiązanie do zachowania poufności powinno obowiązywać także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały tę pracę.

To dobry moment na dokonanie weryfikacji wewnętrznego procesu nadawania upoważnień do przetwarzania danych oraz uprawnień do pracy w systemach informatycznych.

Zewnętrzna obsługa zgłoszeń

W przypadku, gdy podmiot prawny zdecyduje się na skorzystanie z usług podmiotu zewnętrznego przy obsłudze zgłoszeń, z punktu widzenia ochrony danych osobowych pojawi się nowy podmiot przetwarzający, co będzie wymagało zawarcia umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych na gruncie RODO.

Poza tym podmioty prywatne, na rzecz których pracę zarobkową wykonuje co najmniej 50 (lecz nie więcej niż 249) osób, mogą na podstawie umowy ustalić wspólnie zasady dotyczące przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych oraz prowadzenia postępowań wyjaśniających, pod warunkiem zapewnienia zgodności wykonywanych czynności z ustawą.

Podsumowanie

Po wejściu w życie ustawy o ochronie sygnalistów pracodawcy będą mieć niewiele czasu, aby dostosować organizację do nowych przepisów dotyczących ochrony sygnalistów.

Przy wdrażaniu nowych rozwiązań administratorzy nie mogą zapominać o konieczności zapewnienia odpowiedniej ochrony przetwarzanych danych osobowych oraz zgodności z wymogami RODO.

Rekomendujemy, aby nie czekać do ostatniej chwili i już teraz rozpocząć przygotowanie organizacji do nowych obowiązków.

W przypadku pytań lub wątpliwości prosimy o kontakt:

Lukasz Jarecki

Associate, Prawnik

Zespół Ochrony Danych Osobowych

T: +48 885 661 839

M: lukasz.jarecki@pl.gt.com

Emilia Martynowicz-Mamajek

Junior Associate, Aplikant radcowski

Zespół Ochrony Danych Osobowych

T: +48 667 778 891

M: emilia.martynowicz-mamajek@pl.gt.com

Usługi dot. ochrony danych osobowych

W zależności od modelu biznesowego oraz skali prowadzonej działalności gospodarczej zagadnienie ochrony danych osobowych różni się stopniem skomplikowania i podatnością na ryzyka. Niektóre z nich mogą powodować zagrożenia krytyczne dla działalności całego podmiotu.

Świadczymy następujące usługi dot. ochrony danych osobowych:

- **Audyt i wsparcie we wdrożeniu rozwiązań z zakresu ochrony danych osobowych,**
- **Outsourcing funkcji inspektora ochrony danych.**

Więcej informacji o naszych usługach:

[Strona Grant Thornton →](#)

Artykuł naszych ekspertów o ochronie danych osobowych w kontekście ustawy o ochronie sygnalistów:

[RODO a sygnaliści →](#)